

mr. R.J. Hoekstra

Monitorplan
uitvoering aanbevelingen commissie-Hoekstra

Den Haag
4 april 2016

Inhoud

Inleiding

1.
De aanbevelingen van de Onderzoekscommissie
2.
Het verbeterprogramma maatschappelijke veiligheid
3.
Maatregelen aanpak verwarde personen
4.
Het wetgevingstraject Wet verplichte GGZ
5.
Overige onderwerpen
6.
Te beantwoorden vragen

Bijlagen

1. Brief van de minister van Veiligheid en Justitie aan mr. R.J. Hoekstra van 17 december 2015
2. Overzicht van de belangrijkste beleidsdocumenten

Inleiding

Het is nu ruim een jaar geleden dat de Onderzoekscommissie strafrechtelijke beslissingen Openbaar Ministerie naar aanleiding van de zaak-Bart van U. met haar onderzoek begon. Negen maanden geleden bracht de Onderzoekscommissie haar onderzoeksrapport uit en deed zij aanbevelingen. Mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport reageerde de minister van Veiligheid en Justitie kort na de aanbidding van het onderzoeksrapport op deze aanbevelingen. Hij deed dat in navolging van de opdrachtgever van het onderzoek, de voorzitter van het college van procureurs-generaal die als volgt op het onderzoeksrapport reageerde:

‘De commissie doet belangrijke aanbevelingen die het College één op één overneemt voor zover ze het OM betreffen.’¹

Bij het debat in de Tweede Kamer over het onderzoeksrapport op 1 juli 2015 heeft de minister van Veiligheid en Justitie het volgende meegedeeld:

‘De aanbevelingen van de commissie-Hoekstra worden door het Openbaar Ministerie en het kabinet dan ook overgenomen. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ik zijn van oordeel dat dit vraagt om een stevig pakket van maatregelen. Deze maatregelen zijn urgent en worden dan ook onmiddellijk in gang gezet. Deze maatregelen zijn opgenomen in de kabinetsreactie op het rapport en in het plan van aanpak verwarde personen dat de minister van Volksgezondheid gisteren aan de Kamer heeft gestuurd. De voorzitter van het College van procureurs-generaal en de korpschef van politie onderschrijven de maatregelen ten volle.’²

In reactie op vragen van leden van de Tweede Kamer over de wijze waarop de uitvoering van deze vele en urgente maatregelen verzekerd zou kunnen worden, heeft de minister van Veiligheid en Justitie gewezen op de Inspectie Veiligheid en Justitie en de Inspectie voor de Gezondheidszorg.³ Hij en zijn ambtgenote van Volksgezondheid, Welzijn en Sport lieten weten het belangrijk te vinden ‘dat integraal toezicht gehouden wordt op de raakvlakken [tussen de uit te voeren maatregelen]’. In dit verband wees de bewindspersoon op de bevoegdheid van de procureur-generaal bij de Hoge Raad om de minister te berichten over de wijze waarop het Openbaar Ministerie, naar zijn oordeel, uitvoering geeft aan de aanbevelingen. Dit is de eerste wijze van toezicht waarover de beide ministers met de Tweede Kamer hebben gesproken. De tweede vorm van toezicht is aan mij toebedacht. Het betreft een advies over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen een jaar na de presentatie van het onderzoeksrapport of zoveel eerder als wenselijk is.

---

¹ Brief van de voorzitter van het college van procureurs-generaal aan de minister van Veiligheid en Justitie van 25 juni 2015 (kenmerk PaG/BJZ/20337)

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, Handelingen, 1 juli 2015 TK 103 103-43-15

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, Handelingen, 1 juli 2015 TK 103 103-43-29

Om deze advisering tot haar recht te laten komen is mij gevraagd een monitorplan op te stellen waaruit de inhoudelijke en procesmatige aanpak van de monitoring blijkt. Een overzicht van reeds aangekondigde maatregelen, de tijdsplanning voor de uitvoering en de status van deze maatregelen betreft de inhoudelijke kant.

Voorafgaand aan het opstellen van het monitorplan heb ik gesprekken gevoerd met de volgende personen:

- de directeur-generaal rechtspleging en rechtshandhaving, mr. G.N. Roes,
- de directeur-generaal straffen en beschermen, mevrouw drs. M.C.A. Blom,
- de voorzitter van het college van procureurs-generaal, mr. H.J. Bolhaar,
- mevrouw drs. L.W.E. Spies als voorzitter van het 'aanjaagteam',
- de voorzitter van de directieraad van de VNG, mevrouw drs. J. Kriens,
- de voorzitter van GGZ-Nederland, mevrouw drs. J.D.C. Geel,
- de directeur-generaal curatieve zorg, drs. B.E. van den Dungen,
- de procureur-generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens,
- de inspecteur-generaal Veiligheid en Justitie, mr. G.J. Bos, en
- de hoofdinspecteur maatschappelijke zorg van de Inspectie voor de Gezondheidszorg, mevrouw drs. J.F. de Vries.

Zowel de minister van Veiligheid en Justitie als de minister van Volksgezondheid, welzijn en Sport hebben een contactfunctionaris aangewezen.

Hun aller medewerking aan de totstandkoming van dit monitorplan heb ik zeer gewaardeerd.

Ook heb ik de familie van Lois en de familie van mevrouw Borst ingelicht.

Het monitorplan bestaat uit zes delen. In het eerste hoofdstuk zijn alle aanbevelingen – kort samengevat – opgenomen. In het tweede hoofdstuk wordt ingegaan op de in gang gezette maatregelen in het kader van het verbeterprogramma maatschappelijke veiligheid van het Openbaar Ministerie, het derde hoofdstuk gaat in op de aanpak van verwarde personen, het vierde hoofdstuk op het wetgevingstraject voor de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. In het vijfde hoofdstuk komen andere onderwerpen aan de orde. Ten slotte – in het zesde hoofdstuk – worden alle maatregelen geplaatst in het aangekondigde tijdschema en worden enkele vragen geformuleerd, die naar mijn mening bij de monitoring leidend horen te zijn.

1.

De aanbevelingen van de Onderzoekscommissie

Een overzicht van alle aanbevelingen die de commissie-Hoekstra heeft onderverdeeld aan de hand van vijf onderwerpen.

1. Voor een betere afname van DNA

2. Voor een heldere wijze waarop bevelen en signaleringen uitgevoerd worden

3. Voor de rol en positie van de officier van justitie en de geneesheer-directeur in de *Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg*

4. Voor een beter functioneren van het Openbaar Ministerie

5. Voor een beter functioneren van de samenwerking tussen justitie en de geestelijke gezondheidszorg

Het kabinet heeft één aanbeveling voor een beter functioneren van de samenwerking tussen justitie en de geestelijke gezondheidszorg niet overgenomen:

'Zorg – vooruitlopend op invoering van de *Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg* – voor een tijdelijke wettelijke maatregel om verplichte zorg aan personen met psychische problemen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken.'

De minister van Veiligheid en Justitie heeft mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in de brief aan de Tweede Kamer van 25 juni 2015 hierover het volgende geschreven:

'De inzet is erop gericht om dit wetsontwerp [verplichte geestelijke gezondheidszorg], samen met de twee andere in het parlement aanhangige wetsvoorstellen op het terrein van de verplichte zorg, de wet zorg en dwang en de wet forensische zorg (Wfz), zo spoedig mogelijk in werking te laten treden. De tweede nota van wijziging bij de *Wvggz*, waarin de aanbevelingen van de commissie-Hoekstra worden verwerkt, zal aan het eind van de zomer in consultatie worden gegeven.

Het opstellen en indienen van een nieuw wetsvoorstel op dit terrein zal naar verwachting geen tijdwinst opleveren en kan tot verdere vertraging van de lopende wetstrajecten leiden. Dat moet worden voorkomen. De overige verbeteringen die de *Wvggz* biedt ten opzichte van de huidige Wet BOPZ en de mogelijkheid die de Wfz de strafrechter biedt om zelf een zorgmachtiging af te geven, zouden dan nog langer op zich laten wachten.'⁴

---

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 29 279, nr. 247, blz. 11

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de Tweede Kamer op 24 maart 2016 laten weten dat een tijdelijke regeling ‘onwenselijk en onnodig’ zou zijn.

Overzicht

Aanbevelingen van de Onderzoekscommissie
1.1 Zorg voor een andere opzet voor afname van DNA en kies voor DNA-afname bij verdachten van misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid van het <i>Wetboek van Strafoordering</i> . Maak daarbij onderscheid tussen afname, aanmaak DNA-profiel en opslag in de DNA-databank. Door met afname te volstaan wordt de rechtspositie van de verdachte met de nodige waarborgen omkleed.
1.2 Voer in afwachting van een wettelijke regeling als tussenoplossing in dat veroordeelden meteen na hun veroordeling, meteen na de uitspraak, DNA afstaan.
1.3 Verbeter de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA-blokken
2 Zorg voor heldere procedures voor internationale signalering en signalering in het opsporingsregister
3 Kies voor een actieve rol van de Officier van Justitie bij de omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting. Neem hierover een besluit in de komende nota van wijzigingen bij het <i>wetsontwerp verplichte geestelijke gezondheidszorg</i>
4.1 Voor een slagvaardig en doelmatig functioneren van het Openbaar Ministerie zijn leiding, gezamenlijkheid en eenheid nodig
4.2 Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaatgeneraal hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken
4.3 Verbeter de informatievoorziening binnen het Openbaar Ministerie en tussen het Openbaar Ministerie en de politie. Specifiek voor problematiek van omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting
4.4 Zorg voor een gediversifieerde samenstelling van het college van procureurs-generaal
4.5 Besteed aandacht aan gevoelige zaken en wijs aan het criterium ‘gevaar voor de samenleving’ een zwaar gewicht toe
4.6 Verbeter de IT-architectuur
5.1 Betrek de geestelijke gezondheidszorg bij de <i>Veiligheidshuizen</i>
5.2 Ken aan informatie van familie voldoende gewicht toe bij de voorbereiding en de behandeling van (voortzetting van) inbewaringstelling en zorgmachtiging. Benut beter de onder de <i>Wet BOPZ</i> bestaande mogelijkheden om vooraf en ter zitting de familie te horen
5.3 Zorg – vooruitlopend op invoering van de <i>Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg</i> – voor een tijdelijke wettelijke maatregel om verplichte zorg aan personen met psychische problemen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken. Doe zo spoedig mogelijk een voorstel voor een wettelijke interimregeling.

2.

Het verbeterprogramma maatschappelijke veiligheid

Het verbeterprogramma is aangekondigd in de brief van de minister van Veiligheid en Justitie van 25 juni 2015 aan de Tweede Kamer:⁵

‘Het College heeft [...] besloten zich niet te beperken tot die aanbevelingen, maar ziet tevens aanleiding een aantal andere, niet door de commissie onderzochte, complexe werkprocessen op betrouwbaarheid en actualiteit te onderzoeken en daar waar nodig te verbeteren.’

Om die reden heeft het college van procureurs-generaal gekozen voor een zich verder uitstrekkend verbeterprogramma. Dit komt met name tot uitdrukking in maatregelen in het kader van de IT-verbeteragenda. Het verbeterprogramma bestrijkt alle onderwerpen waarop de aanbevelingen van de commissie-Hoekstra betrekking hebben:

1. Betere DNA-afname
2. Heldere uitvoering van bevelen en signaleringen
3. De rol en positie van de officier van justitie en de geneesheer-directeur in de Wvvgz
4. Een beter functioneren van het Openbaar Ministerie
5. Een betere samenwerking tussen justitie en de geestelijke gezondheidszorg

Overzicht en stand van zaken

Aanbeveling	Aandachtspunten	Stand van zaken zoals aangegeven door het ministerie van Veiligheid en Justitie
1.1 Zorg voor een andere opzet voor afname van DNA en kies voor DNA-afname bij verdachten van misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid van het <i>Wetboek van Strafvordering</i> . Maak daarbij onderscheid tussen afname, aanmaak DNA-profiel en opslag in de DNA-databank. Door met afname te volstaan wordt de rechtspositie van de verdachte met de nodige waarborgen omkleed.	Stand van zaken wetstraject, privacy-impact en haalbaarheid	Voor afname tijdens in verzekeringstelling voert de Erasmus Universiteit onderzoek uit naar de privacyaspecten met een rechtsvergelijking. Hieruit moet de haalbaarheid blijken. Tevens wordt een impactanalyse uitgevoerd, inclusief kosten. Gereed in maart 2016. De minister rapporteert hierover vóór 1 mei 2016.
1.2 Voer in afwachting van een wettelijke regeling als tussenoplossing in dat veroordeelden meteen na hun veroordeling, meteen na de uitspraak, DNA afstaan.	Resultaat tussenoplossing afname op rechtbank. Zijn er negatieve effecten (meer verstekken)?	Een haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd met de ketenpartners; in aansluiting daarop wordt op de rechtbank een enquête onder veroordeelden gehouden. Gereed in maart 2016. De minister rapporteert hierover vóór 1 mei 2016.
1.3 Verbeter de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA-blokken	Wat zijn verbeteringen DNA-blokken; oplossing probleem bereikt?	Het OM werft op dit moment personeel voor de versterking van de DNA-blokken. In januari had het OM een tweedaags overleg om tot een uniforme

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 29 279, nr. 247, blz. 3

		landelijke werkwijze te komen. Implementatie in eerste helft 2016.
2 Zorg voor heldere procedures voor internationale signalering en signalering in het opsporingsregister	Zijn er nu heldere procedures met gewenst resultaat?	De procedures zijn aangepast, dan wel nogmaals onder de aandacht gebracht (par. 3.2c verbeterprogramma)
3 Kies voor een actieve rol van de Officier van Justitie bij de omgang met personen met psychische problemen en gevaarstelling. Neem hierover een besluit in de komende nota van wijzigingen bij het <i>wetsontwerp verplichte geestelijke gezondheidszorg</i>	Besluit genomen over actieve rol OvJ?	2e Nota van Wijziging is voor advies naar Raad van State gezonden.
4.1 Voor een slagvaardig en doelmatig functioneren van het Openbaar Ministerie zijn leiding, gezamenlijkheid en eenheid nodig	Leiding en eenheid nodig voor slagvaardig beleid.	Valt binnen OM2020
4.2 Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaatgeneraal hoofdverantwoordelijk voor de behandeling van strafzaken	Eén OvJ en AG verantwoordelijk voor strafzaken	Wordt invulling aangegeven door College
4.3 Verbeter de informatievoorziening binnen het Openbaar Ministerie en tussen het Openbaar Ministerie en de politie. Specifiek voor problematiek van omgang met personen met psychische problemen en gevaarstelling	Verbetering informatievoorziening tussen OM en politie over psychische problemen en gevaarstelling.	Is onderwerp van overleg tussen OM, CJIB en politie.
4.4 Zorg voor een gediversifieerde samenstelling van het college van procureurs-generaal	Diversiteit in samenstelling College	Het concept nader rapport is gereed.
4.5 Besteed aandacht aan gevoelige zaken en wijs aan het criterium 'gevaar voor de samenleving' een zwaar gewicht toe	Gevoelige zaken en zwaar gewicht criterium gevaar voor de samenleving	Geïmplementeerd door het OM. (par. 3.2a verbeterprogramma)
4.6 Verbeter de IT-architectuur	Verbeter IT-architectuur	Het OM heeft een IT-verbeter-agenda ingediend (Hoofdstuk 6 verbeterprogramma)

3.

Maatregelen aanpak verwarde personen

De Onderzoekscommissie heeft drie voorstellen gedaan voor een betere samenwerking tussen justitie en de geestelijke gezondheidszorg. De derde aanbeveling komt aan de orde in het volgende deel waar gesproken wordt over de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. De eerste maatregelen hebben raakvlakken en overlappen met de aanpak van het door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Veiligheid en Justitie en de VNG ingestelde aanjaagteam onder leiding van mevrouw mr. drs. L.W.E. Spies.

Aanbeveling	Aandachtspunt	Stand van zaken zoals aangegeven door het ministerie
5.1 Betrek de geestelijke gezondheidszorg bij de <i>Veiligheidshuizen</i>	Hoe is voldaan aan aanbeveling de Veiligheidshuizen te betrekken bij GGZ? Kan de aanbeveling voor alle 33 Veiligheidshuizen worden geïnventariseerd	Het aanjaagteam heeft in beeld laten brengen op welke wijze de triage kan worden ingericht. De Veiligheidshuizen spelen hierin een rol als tweedelijnsvoorziening waar complexe en keten overstijgende casuïstiek wordt besproken. Op regionaal niveau zijn de Veiligheidshuizen ook betrokken bij de ontwikkeling van plannen van aanpak ten aanzien van verwarde personen. De betrokkenheid van de GGZ speelt hierbij een rol. Daarnaast worden er momenteel 3 initiatieven ondersteund door VenJ bij Veiligheidshuizen ten aanzien van de aanpak verwarde personen.
5.2 Ken aan informatie van familie voldoende gewicht toe bij de voorbereiding en de behandeling van (voortzetting van) inbewaringstelling en zorgmachtiging. Benut beter de onder de <i>Wet BOPZ</i> bestaande mogelijkheden om vooraf en ter zitting de familie te horen	Ken aan informatie familie voldoende gewicht toe bij voorbereiding besluit inbewaringstelling en zorgmachtiging. Worden mogelijkheden voldoende benut?	Dit element wordt meegenomen in de pilots die in het kader van de Wet bopz worden georganiseerd.

Op 30 juni 2015 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Tweede Kamer op de hoogte gebracht van de hoofdlijnen van een plan van aanpak voor de problematiek rond verwarde personen.⁶

Het ging hierbij om ervoor te zorgen dat:

1. elke gemeente in staat is om te beschikken over een triagevoorziening (inmiddels sluitende aanpak genoemd) die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning. Deze voorziening werkt nauw samen met de Veiligheidshuizen, waarin de deelname van de GGZ geborgd is.
2. alle personen die in beeld komen een persoonlijke aanpak krijgen.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 25 424 nr. 279

3. er een sluitende keten van verzekerde zorg dient te zijn.

Op 3 september 2015 hebben de VNG, de minister van Veiligheid en Justitie en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het zo juist al genoemde aanjaagteam geïnstalleerd, dat ervoor moet zorgen dat:

1. gemeenten in de zomer van 2016 beschikken over een sluitende en duurzame aanpak van zorg en ondersteuning van verwarde personen waarbij de gemeenten vrij zijn in de manier waarop ze dat invullen;
2. op systeemniveau alle belemmeringen in kaart zijn gebracht en zo mogelijk zijn opgelost.

Het aanjaagteam staat onder voorzitterschap van mevrouw mr. drs. L.W.E. Spies, burgemeester van Alphen aan den Rijn en heeft de volgende leden:

- ⊗ mevrouw mr. H.G.M. Rutgers: plaatsvervangend hoofdofficier van justitie parket Midden Nederland, Openbaar Ministerie;
- ⊗ de heer P.J. Aalbersberg: Politiechef Eenheid Amsterdam, Nationale Politie;
- ⊗ drs. E.C.J.E. Czyzewski: voorzitter Raad van Bestuur GGZ-instelling Antes;
- ⊗ mevrouw drs. H.T.M. Scholten, wethouder Jeugd, Welzijn en Zorg in Eindhoven;
- ⊗ mevrouw drs. A.J.M.H. Mateijsen: Senior manager Inkoop Noord-West Nederland Achmea;
- ⊗ de heer L. van Leersum (vertegenwoordiger cliënten- en familieperspectief)

Het team wordt ondersteund door een projectteam. Het aanjaagteam heeft een tussenrapportage uitgebracht die de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 19 februari 2016 aan de Tweede Kamer heeft aangeboden.

Stand van zaken

Aanbeveling van aanjaagteam	Aandachtspunt	Stand van zaken zoals aangegeven door het ministerie
6.1. Elke gemeente beschikt over een triagevoorziening die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning. Deze voorziening werkt nauw samen met de Veiligheidshuizen, waarin de deelname van de GGZ geborgd is.	Hoe ver is triagevoorziening bij gemeenten, met samenwerking Veiligheidshuizen en GGZ?	Het aanjaagteam verwarde personen heeft een tussenrapportage voorgelegd aan de opdrachtgevers. Bouwstenen voor een sluitende aanpak worden actief bij gemeenten onder de aandacht gebracht. Daar waar nodig wordt ondersteuning geboden.
6.2. Alle personen die in beeld komen krijgen een persoonlijke aanpak.	Persoonlijke aanpak voor alle personen die in beeld komen?	Het aanjaagteam verwarde personen heeft een tussenrapportage voorgelegd aan de opdrachtgevers. Bouwstenen voor een sluitende aanpak worden actief bij gemeenten onder de aandacht gebracht. Daar waar nodig wordt ondersteuning geboden.

<p>6.3. Er is een sluitende keten van verzekerde zorg.</p>	<p>Sluitende keten van verzekerde zorg?</p>	<p>Met hulp van het aanjaagteam verwarde personen en alle relevante partners wordt gewerkt aan een oplossing van dit vraagstuk op. Overleg is gaande om tot concrete oplossingen te komen voor de onverzekerdenproblematiek (de actieve gemeente in relatie tot het briefadres en de 'in zorg stelling' voor mensen zonder verzekering die dringend zorg nodig hebben). Deze plannen zijn de Kamer voor het meireces toegezegd.</p>
--	---	---

4.

Het wetgevingstraject Wet verplichte GGZ

In het debat in de Tweede Kamer op 1 juli 2015 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het volgende laten weten:

‘De commissie roept op tot directe actie, onder andere door het opstellen van een interim-wet die het mogelijk maakt om tijdelijk verplichte zorg te leveren, voorafgaand aan een inbewaringstelling. Het kabinet onderschrijft die urgentie enorm. Het zal echter ook tijdverlies geven. Het is zo’n fundamentele wijziging die moet worden doorgevoerd, dat die via de Raad van State moet lopen. Het moet via een consultatie. Als je gestaag deze wet doorzet, zit je vast aan termijnen, dat is evident. Deze wet zal vervolgens na de consultatie ook nog naar de Raad van State moeten. De veranderingen naar aanleiding van de commissie-Hoekstra leveren twee maanden vertraging op. Dan kunnen wij die wet hier begin 2016 met elkaar behandelen en vervolgens ook in de Eerste Kamer. Onze inschatting is dat wij dan sneller zijn dan als wij een aparte noodwet maken. Dan hebben we meteen de goede wet die veel meer doet van wat nodig is dan alleen maar het beperkte dat wij met een noodwet zouden kunnen doen. Ik ben ook bang dat de gewone wet anders vertraging gaat oplopen en wij daarop moeten wachten. Er is meer nodig dan de mogelijkheid om in uitzonderingsgevallen tijdelijke verplichte zorg te leveren voorafgaand aan een inbewaringstelling. Net zo belangrijk zijn goede informatieuitwisseling en ketensamenwerking. Daarom zullen we stevig inzetten op het tempo wat betreft deze wet.’⁷

Het Tweede Kamerlid Berndsen (D66) vroeg de minister vervolgens als volgt:

‘Begrijp ik de minister goed? Geldt het jaartal 2018 niet meer? Kan de nieuwe wet al in 2016 van kracht gaan?’

De minister reageerde als volgt;

‘Zeker. Dit hangt natuurlijk van de parlementaire behandeling af. [...] we proberen dit te doen via een spoedadvies van de Raad van State. Als alles meezit, ligt het begin 2016 in de Kamer. Ik ben misschien naïef, maar als wij allemaal de urgentie hiervan zien, zouden wij dit begin of halverwege 2016 met elkaar kunnen regelen. Ik denk dat wij ons daar allemaal voor moeten inzetten.’

Aanbeveling	Aandachtspunt	Stand van zaken, zoals aangegeven door ministerie
5.3 Zorg – vooruitlopend op invoering van de <i>Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg</i> – voor een tijdelijke	Wettelijke interim-regeling voor verplichte zorg; indiening wijzigingsvoorstel Wvggz voor 1 juli 2016? Niet overgenomen door de regering.	2e Nota van wijziging is voor advies naar Raad van State gezonden; er is geen reden te veronderstellen dat indiening bij Tweede Kamer voor 1 juli 2016 niet haalbaar is.

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, Handelingen, 1 juli 1995 TK 103, 103-43-37

wettelijke maatregel om verplichte zorg aan personen met psychische problemen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken. Doe zo spoedig mogelijk een voorstel voor een wettelijke interimregeling.		
--	--	--

5.

Overige maatregelen

Op verzoek van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voert de Inspectie voor de Gezondheidszorg een onderzoek uit naar het niet-verlenen van de benodigde zorg door GGZ-instellingen aan Bart van U. Dit onderzoek is in de zomer van 2015 gestart en naar verwachting is het voor de zomer van 2016 gereed.

7.1 Onderzoek naar het niet-verlenen van zorg aan Bart van U.	Hoe ver onderzoek naar niet-verlenen van zorg?	Het onderzoek door de IGZ naar Bart van U. is naar verwachting voor de zomer klaar.
---	--	---

6.

Te beantwoorden vragen

Hieronder treft u een totaaloverzicht aan van de maatregelen die voortvloeien uit de aanbevelingen gedaan in het onderzoeksrapport van de commissie-Hoekstra. De aanbevelingen kunnen rekenen op brede steun, sluiten in een aantal gevallen aan bij reeds eerder genomen initiatieven en voor de financiële gevolgen van een aantal maatregelen zijn reeds meerjarige voorzieningen getroffen.

Desalniettemin is de spoedige uitvoering van de maatregelen een operatie met veel spelers en met complexe afstemmings-, regel- en wetgevingsprocessen. Om alles in goede banen te krijgen, ben ik voornemens uiterlijk 15 augustus 2016 een monitorrapportage aan de minister van Veiligheid en justitie en aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan te bieden. Om dat goed voor te bereiden, is het volgende nodig:

1. Om ongewenste haperingen en knelpunten te voorkomen, dan wel op te lossen heb ik de uitvoerende instanties, de betrokken directeuren-generaal en het Openbaar Ministerie gevraagd over de uitvoering van de bij hen belegde maatregelen mij vóór 15 mei te berichten over de stand van zaken bij de uitvoering. De vragen die per maatregel van belang zijn, zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

2. Een aantal maatregelen kent geen tijdschema en geen begrenzing in de tijd. Ik heb de uitvoerende instanties gevraagd deze maatregelen wat tijd betreft te specificeren. Het gaat om 1.1., 1.2., 1.3., 2., 3., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5., 4.6., 5.1., 5.2., 6.1., 6.2., 6.3., 7.1.

3. Reeds nu vraag ik speciale aandacht voor drie maatregelen, waarbij sprake is van een tijdsverloop waardoor de oorspronkelijke planning in de verdrukking komt:

- * de voorbereidingen voor de invoering van nieuwe DNA-V wetgeving
- * de wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
- * het onderzoek van de IGZ naar het niet-verlenen van de benodigde zorg aan Bart van U.

Ten slotte vragen de raakvlakken tussen justitie en de geestelijke gezondheidszorg aandacht. Ook daarop zal ik mij richten in de monitorrapportage.

Overzicht en stand van zaken

Aanbeveling	Aandachtspunten	Stand van zaken zoals aangegeven door het ministerie
1.1 Zorg voor een andere opzet voor afname van DNA en kies voor DNA-afname bij verdachten	Stand van zaken wetstraject, privacy-impact en haalbaarheid	Voor afname tijdens in verzekeringstelling heeft de Erasmus Universiteit onderzoek uitgevoerd naar de privacyaspecten met een rechtsvergelijking. Hieruit moet de haalbaarheid

van misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid van het <i>Wetboek van Strafvoordering</i> . Maak daarbij onderscheid tussen afname, aanmaak DNA-profiel en opslag in de DNA-databank. Door met afname te volstaan wordt de rechtspositie van de verdachte met de nodige waarborgen omkleed.		blijken. Tevens is een impactanalyse uitgevoerd, inclusief kosten. Gereed in maart 2016. De minister rapporteert hierover vóór 1 mei 2016.
1.2 Voer in afwachting van een wettelijke regeling als tussenoplossing in dat veroordeelden meteen na hun veroordeling, meteen na de uitspraak, DNA afstaan.	Resultaat tussenoplossing afname op rechtbank. Zijn er negatieve effecten (meer verstekken)?	Een haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd met de ketenpartners; in aansluiting daarop wordt op de rechtbank een enquête onder veroordeelden gehouden. Gereed in maart 2016. De minister rapporteert hierover vóór 1 mei 2016.
1.3 Verbeter de positionering, kwaliteit en kwantitatieve bezetting van de zogeheten DNA-blokken	Wat zijn verbeteringen DNA-blokken; oplossing probleem bereikt?	Het OM werft op dit moment personeel voor de versterking van de DNA-blokken. In januari had het OM een tweedaags overleg om tot een uniforme landelijke werkwijze te komen. Implementatie in eerste helft 2016.
2 Zorg voor heldere procedures voor internationale signalering en opsporingsregister	Zijn er nu heldere procedures met gewenst resultaat?	De procedures zijn aangepast, dan wel nogmaals onder de aandacht gebracht (par. 3.2c verbeterprogramma)
3 Kies voor een actieve rol van de Officier van Justitie bij de omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting. Neem hierover een besluit in de komende nota van wijzigingen bij het <i>wetsontwerp verplichte geestelijke gezondheidszorg</i>	Besluit genomen over actieve rol OvJ?	2 ^e Nota van Wijziging is voor advies naar Raad van State gezonden.
4.1 Voor een slagvaardig en doelmatig functioneren van het Openbaar Ministerie zijn leiding, gezamenlijkheid en eenheid nodig	Leiding en eenheid nodig voor slagvaardig beleid.	Valt binnen OM2020
4.2 Maak één Officier van Justitie en – indien nodig – één advocaatgeneraal hoofdverantwoordelijk	Eén OvJ en AG verantwoordelijk voor strafzaken	Wordt invulling aangegeven door College

voor de behandeling van strafzaken		
4.3 Verbeter de informatievoorziening binnen het Openbaar Ministerie en tussen het Openbaar Ministerie en de politie. Specifiek voor problematiek van omgang met personen met psychische problemen en gevaarzetting	Verbetering informatievoorziening tussen OM en politie over psychische problemen en gevaarzetting.	Is onderwerp van overleg tussen OM, CJIB en politie.
4.4 Zorg voor een gediversifieerde samenstelling van het college van procureurs-generaal	Diversiteit in samenstelling College	Het concept nader rapport is gereed.
4.5 Besteed aandacht aan gevoelige zaken en wijs aan het criterium 'gevaar voor de samenleving' een zwaar gewicht toe	Gevoelige zaken en zwaar gewicht criterium gevaar voor de samenleving	Geïmplementeerd door het OM. (par. 3.2a verbeterprogramma)
4.6 Verbeter de IT-architectuur	Verbeter IT-architectuur	Het OM heeft een IT-verbeter-agenda ingediend (Hoofdstuk 6 verbeterprogramma)
5.1 Betrek de geestelijke gezondheidszorg bij de <i>Veiligheidshuizen</i>	Hoe is voldaan aan aanbeveling de Veiligheidshuizen te betrekken bij GGZ? Kan de aanbeveling voor alle 33 Veiligheidshuizen worden geïnventariseerd	Het aanjaagteam heeft in beeld laten brengen op welke wijze de sluitende aanpak kan worden ingericht. De Veiligheidshuizen spelen hierin een rol als tweedelijnsvoorziening waar complexe en keten overstijgende casuïstiek wordt besproken. Op regionaal niveau zijn de Veiligheidshuizen ook betrokken bij de ontwikkeling van plannen van aanpak ten aanzien van verwarde personen. De betrokkenheid van de GGZ speelt hierbij een rol. Daarnaast worden er momenteel 3 initiatieven ondersteund door VenJ bij Veiligheidshuizen ten aanzien van de aanpak verwarde personen.
5.2 Ken aan informatie van familie voldoende gewicht toe bij de voorbereiding en de behandeling van (voortzetting van) inbewaringstelling en zorgmachtiging. Benut beter de onder de <i>Wet BOPZ</i> bestaande mogelijkheden om vooraf en ter zitting de familie te horen	Ken aan informatie familie voldoende gewicht toe bij voorbereiding besluit inbewaringstelling en zorgmachtiging. Worden mogelijkheden voldoende benut?	Dit element wordt meegenomen in de pilots die in het kader van de <i>Wet bopz</i> worden georganiseerd.
5.3 Zorg – vooruitlopend op invoering van de <i>Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg</i> – voor een tijdelijke wettelijke maatregel om verplichte zorg aan	Wettelijke interim-regeling voor verplichte zorg; indiening wijzigings-voorstel Wvoggz voor 1 juli 2016?	2e Nota van wijziging is voor advies naar Raad van State gezonden; er is geen reden te veronderstellen dat indiening bij Tweede Kamer voor 1 juli 2016 niet haalbaar is.

personen met psychische problemen die een gevaar voor anderen betekenen en niet-vrijwillig aan behandeling willen meewerken. Doe zo spoedig mogelijk een voorstel voor een wettelijke interimregeling.		
6.1. Elke gemeente beschikt over een triagevoorziening die zorgt voor snelle toeleiding tot zorg en ondersteuning. Deze voorziening werkt nauw samen met de Veiligheidshuizen, waarin de deelname van de GGZ geborgd is.	Hoe ver is triage-voorziening bij gemeenten, met samenwerking Veiligheidshuizen en GGZ?	Het aanjaagteam verwarde personen heeft een tussenrapportage voorgelegd aan de opdrachtgevers. Bouwstenen voor het inrichten van een sluitende aanpak worden actief bij gemeenten onder de aandacht gebracht. Daar waar nodig wordt ondersteuning geboden.
6.2. Alle personen die in beeld komen krijgen een persoonlijke aanpak.	Persoonlijke aanpak voor alle personen die in beeld komen?	Zomer 2016 moeten alle gemeenten een sluitende aanpak voor verwarde personen hebben. Daarvoor kunnen zij gebruik maken van de bouwstenen die door het Aanjaagteam worden aangereikt. Daar waar nodig wordt ondersteuning geboden.
6.3. Er is een sluitende keten van verzekerde zorg.	Sluitende keten van verzekerde zorg?	Met hulp van het aanjaagteam verwarde personen en alle relevante partners wordt gewerkt aan een oplossing van dit vraagstuk op. Overleg is gaande om tot concrete oplossingen te komen voor de onverzekerdenproblematiek (de actieve gemeente in relatie tot het briefadres en de 'in zorg stelling' voor mensen zonder verzekering die dringend zorg nodig hebben). Deze plannen zijn de Kamer voor het meireces toegezegd.

7.1 Onderzoek naar het niet-verlenen van zorg aan Bart van U.	Hoe ver onderzoek naar het niet-verlenen van zorg?	Het onderzoek door de IGZ naar Bart van U. is naar verwachting voor de zomer klaar.
---	--	---

Bijlagen

1. Brief van de minister van Veiligheid en Justitie aan mr. R.J. Hoekstra van 17 december 2015

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De heer mr. R.J. Hoekstra
Wassenaarseweg 285
2596 CV Den Haag

Datum 17 december 2015
Onderwerp Monitoring uitvoering aanbevelingen Commissie Hoekstra

Geachte heer Hoekstra,

Hierbij verzoek ik u mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport volgend jaar zomer of zoveel eerder als mogelijk is ons te doen toekomen een rapportage over de uitvoering van de aanbevelingen die zijn gedaan in het rapport van de Onderzoekscommissie strafrechtelijke beslissingen Openbaar Ministerie naar aanleiding van de zaak-Bart van U. Voor de goede orde verwijs ik in dit verband naar de brieven van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van mij aan de Tweede Kamer (25 424 nr. 279, nr. 285 en nr. 290 alsmede 29 279 en 29 628 nr. 247).

U heeft inmiddels verkennende gesprekken gevoerd met:

- de directeur-generaal rechtspleging en rechtshandhaving, mr. G.N. Roes,
- de voorzitter van het college van procureurs-generaal, mr. H.J. Bolhaar,
- de directeur-generaal Straffen en Beschermen, mw. drs. M.C.A. Blom
- mevrouw drs. L.W.E. Spies als voorzitter van het 'aanjaagteam',
- de voorzitter van de directieraad van de VNG, mevrouw drs. J. Kriens,
- de voorzitter van GGZ-Nederland, mevrouw drs. J.D.C. Geel,
- de directeur-generaal curatieve zorg, drs. WE. van den Dungen,
- de procureur-generaal bij de Hoge Raad, mr. J.W. Fokkens,
- de inspecteur-generaal Veiligheid en Justitie, mr. G.J. Bos, en
- de hoofdinspecteur maatschappelijke zorg van de Inspectie voor de Gezondheidszorg, mevrouw drs. J.F. de Vries.

Graag verzoek ik u aan de hand van deze gesprekken een monitorplan op te stellen en dat aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en mij te doen toekomen. Het monitorplan bestaat uit een overzicht van reeds aangekondigde maatregelen ter uitvoering van de aanbevelingen en de tijdsplanning van de verschillende fasen waarin deze maatregelen zich bevinden. Aan de hand van dit overzicht kunt u volgend jaar zomer of zoveel eerder als wenselijk beoordelen of de uitvoering van de aanbevelingen op schema ligt dan wel dat sprake is van eventuele knelpunten en stagnatie.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
DGRR DRC

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Contactpersoon
Klaas Krijnen

M 06 211 608 67
k.krijnen@minvenj.nl

Ons kenmerk
706395

Bijlagen
2

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Eveneens verzoek ik u een begroting toe te voegen aan dit plan. U kunt voor de in het plan te ramen kosten uitgaan van de duur van drie maanden, vanaf 15 mei tot 15 augustus 2016, een vaste vergoeding gebaseerd op schaal 18, trede 10, van Bijlage B van het bezoldigingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren en een arbeidsduurfactor van 0,2, vermeerderd met eventueel verschuldigde omzetbelasting. U kunt zich voor deze periode laten ondersteunen.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
DGRR DRC

Datum
17 december 2015

Ons kenmerk
706395

Ik verzoek u in deze periode de gesprekken met bovengenoemde personen en instanties alsmede met de families van mevrouw Borst en van Lois voort te zetten.

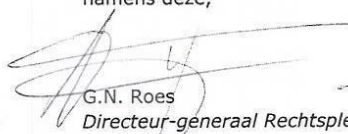
Het monitorplan ontvangen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ik graag vóór 31 januari 2016. Minister Schippers en ik stellen het op prijs dit plan met u te bespreken, waarna definitieve vaststelling van het plan kan plaatsvinden. Ik ben voornemens het plan na goedkeuring met een brief aan de Tweede Kamer aan te bieden.

Mocht u in de loop van uw werkzaamheden acute knelpunten tegenkomen, dan verzoek ik u deze onmiddellijk te melden in tussenrapportages.

Als contactpersoon heb ik aangewezen de heer mr. K. Krijnen van de Directie Rechtshandhaving en Criminaliteitsbestrijding van mijn departement en mevrouw mr. drs. M. Jongeling van de Directie Curatieve Zorg van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Hoogachtend,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

b.a. A. Yzerman

G.N. Roes
Directeur-generaal Rechtspleging en
Rechtshandhaving

2. Overzicht van de belangrijkste beleidsdocumenten

Brief van de minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 25 juni 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 29 279, nr. 247 (reactie mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op het rapport van de commissie-Hoekstra)

Brief van de minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 20 november 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 29 279, nr. 286 (mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport toezending van het Verbeterprogramma maatschappelijke veiligheid van het Openbaar Ministerie)

Brief van de voorzitter van het college van procureurs-generaal aan de minister van Veiligheid en Justitie van 25 juni 2015

Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 30 juni 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 25 424, nr. 279

Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 3 september 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 25 424, nr. 285 (over de installatie van het Aanjaagteam)

Tweede nota van wijziging van Wet verplichte GGZ van 4 september 2015

Brief van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 27 oktober 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 29 452, nr. 195 (mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport reactie op de gebeurtenissen in Leeuwarden)

Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 29 oktober 2015, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 25 424, nr. 290 (over het plan van aanpak van het Aanjaagteam)

Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 19 februari 2016, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 25 424, nr. 304 (over de tussenrapportage van het Aanjaagteam)

Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede Kamer van 24 maart 2016, Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 25 424, nr. 307 (over een interimregeling voor de verlening van verplichte zorg)